

Eventyr For Alle

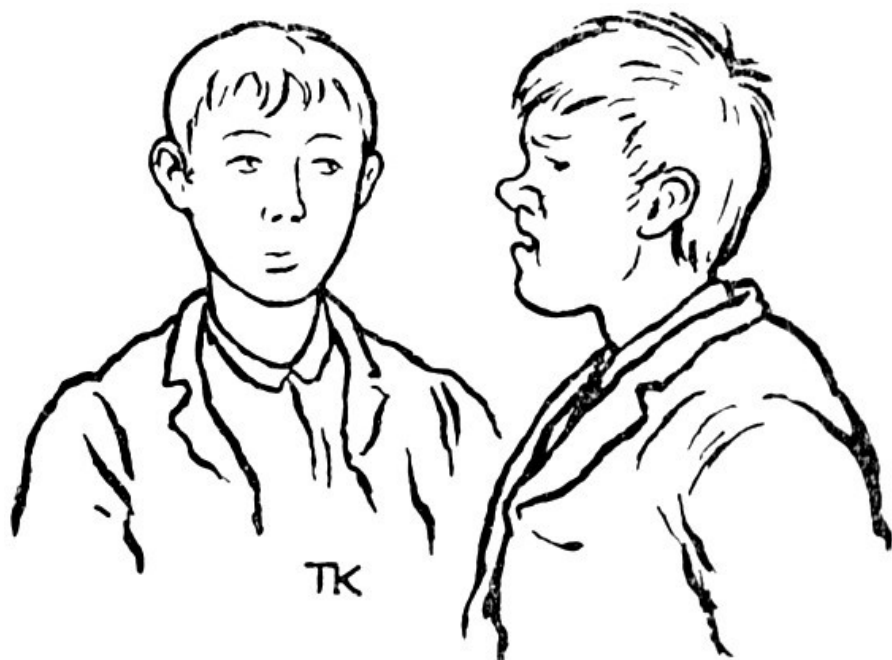
Tro og Utro

Asbjørnsen & Moe

Tro og Utro

Det var en gang to brødre, den ene hette Tro og den andre Utro. Tro var alltid ærlig og god, men Utro var slem og full av løgn, så de aldri kunne stole på det han sa. Mora var enke og hadde ikke stort å leve av, og da sønnene hadde blitt voksne, måtte hun ha dem fra seg, så de selv kunne tjene sitt brød i verden. Hver av dem gav hun ei lita skreppe med mat, og så skulle de dra av gårde.

Da de nå hadde gått til om kvelden, satte de seg på et vindfall i skogen og tok frem skreppene sine, for sultne var de etter å ha gått hele dagen, og så syntes de at nå skulle en matbete smake godt.

«Vil du som jeg, spiser vi først av skreppa di, så lenge det er noe i den, så kan vi siden ta av mi», sa Utro.

Ja, det var Tro fornøyd med, og så åt de. Men alt det beste

så Utro til å få putta i seg, og Tro fikk bare skorpene, og de brente lefsestykkene og fleskesvorene, han. Om morgenen åt de igjen av maten til Tro, og om middagen også, men så var det ikke mer i skreppa hans.

Da de så hadde gått til ut på kvelden og skulle til å få seg mat igjen, ville Tro spise av brorens skreppa. Men Utro sa nei, og mente på at den maten var hans, og at han ikke hadde mer enn han godt trengte til selv.

«Ja, men du fikk jo spise av skreppa mi, så lenge det var noe i den», sa Tro.

«Ja, når du er slik en tosk og lar andre spise opp for deg, kan du ha det så godt», mente Utro. «Nå kan du sitte der og sikle nå», sa han.

«Å ja, Utro heter du og utro er du, og det har du vært all din tid også», sa Tro.

Da Utro hørte det, slo han seg sint, røyk like på broren og stakk ut begge øynene på ham.

«Nå kan du se om folk er tro eller utro nå, din blindebukk», sa han, og dermed strøyk han fra ham.

Tro, stakkar, han gikk nå der og famla seg fram midt i tykke skogen. Blind og alene var han, og ikke visste han hva han skulle ta seg til. Men så fikk han tak i et stort tykt lindetre, og så tenkte han at det fikk han klatre opp i og sette seg der natta over, for villdyrene. «Når fuglene begynner å syng, så er det dag, og så får jeg vel prøve å famle meg videre fram», tenkte han, og så klatra han opp i linda.

Da han hadde sittet der ei stund, hørte han det kom noen og tok til å koke og stelle nedunder treet, og straks etter kom det flere, og da de hilste på hverandre, hørte han det var bjørnen og ulven, reven og haren, som kom og skulle feire sankthans der. De gav seg til å spise og leve godt, og da de var ferdige med det, satte de seg til å snakke sammen.

Så sa reven: «Skal vi ikke nå fortelle en liten stubb hver, mens vi sitter her?»

Jo, det syntes de andre godt om, det kunne være morosamt, sa de, og så la bjørnen i vei – for han var nå den fornemste:

«Kongen av England har så dårlige øyne», sa bamsen, «han kan nesten ikke se et kvart i været. Men dersom han kom opp i denne linda om morgenen, mens det var dugg på bladene, og han tok av duggen og smurte på øynene sine, så fikk han synet sitt igjen, så godt som han noen gang har hatt det.»

«Ja», sa ulven, «kongen av England har ei døvstum datter også, men visste han det jeg vet, så fant han snart på råd for henne. I fjor da hun gikk til alters, så spyttet hun ut igjen brødet, og *det* kom ei stor padde og slukte. Men når de bare gravde under gulvet, så fant de padda, hun sitter rett under alterringen, og brødet sitter i halsen på den ennå. Når de skar opp padda og tok brødet og gav kongsdattera, så ble hun som andre folk igjen både til å høre og tale.»

«Ja, ja», sa reven, «når kongen av England visste det jeg vet, så hadde han ikke vondt for vann i kongsgården sin. Under den store steinen midt i gården hans er det klareste kildevann noen kan ønske seg, bare han visste å grave der.»

«Ja», sa haren, «kongen av England har den vakreste frukthagen i hele landet, men den har ikke så mye som et eplekart en gang, for det ligger en svær gullkjede tre ganger rundt om hagen. Fikk han gravd opp den, så ble det den gildeste hagen i hele hans rike.»

«Men nå er det langt på natta, og vi får nok gå hjem igjen nå», sa reven, og så gikk de sin vei alle sammen.

Da de hadde gått, så sovna Tro der han satt oppi linda. Men da fuglene begynte å synge om morgenen, våkna han

igjen, og så tok han dugg av bladene på treet og smurte øynene sine med. Da så han likeså godt som før Utro stakk dem ut på ham.

Så gikk han rett til kongen av Englands gård og bad om tjeneste, og det fikk han med en gang.

En dag kom kongen ut på gården, og da han hadde gått der ute ei stund, ville han drikke av vannposten sin, for det var varmt om dagen og han hadde blitt tørst. Men da de øste opp vannet til ham, var det både grumsete og seigt og stygt. Det ble kongen så sinna over.

«Jeg tror ikke det er en mann i hele mitt rike som har så dårlig vann på gården sin, og enda må jeg lede det lang vei over berg og daler!» sa kongen.

«Ja, men om du ville la meg få folk til å bryte opp den store steinen som ligger her midt på gården, skulle du nok få både mye og godt vann», sa Tro.

Ja, det var kongen straks ferdig til, og aldri før hadde de fått opp steinen og gravd ei stund, så stod vannspruten rett i været, så klar og tykk som den skulle komme av ei tønnekran, og klarere vann fantes ikke i hele England.

En tid etter var kongen nedpå gården igjen. Så kom det en stor hauk flygende etter hønsene hans, og alle til å klappe i hendene og skrike:

«Der flyger 'n! Der flyger 'n!»

Kongen greip bøssa si og la til å sikte, men han kunne ikke se så langt. Så ble han rent fortvila.

«Gud gi noen kunne si meg råd for øynene mine! Jeg mener snart jeg blir rent blind», sa kongen.

«Det skal nok jeg si deg», sa Tro, og så fortalte han hva han hadde gjort for noe. Og kongen reiste da til linda samme kvelden, det kan du nok vite. Og bra ble han, bare han hadde smurt seg med duggen som lå på bladene om morgenen.

Sida den tid var det ingen kongen likte så godt som han Tro. Han måtte være med ham hvor han gikk og stod, både hjemme og borte.

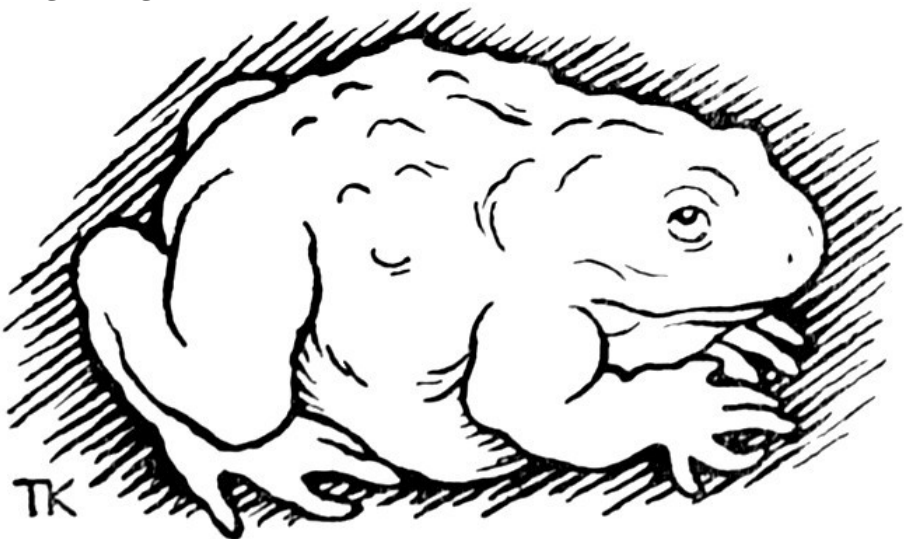
Så var det en dag de gikk i hagen sammen.

«Jeg skjønner ikke hvordan det går til, jeg», sa kongen. «Det er ikke noen mann i England som koster så mye på hagen sin som jeg, og enda kan jeg ikke få et eneste tre til å bære så mye som en kart.»

«Ja, ja», sa Tro, «får jeg bare det som ligger tre ganger rundt om hagen din, og folk til å grave det opp, så skal nok hagen bære.»

Ja, det ville kongen gjerne. Tro fikk folkene, og til å grave, og så fikk han til slutt opp hele gullkjeden. Nå var Tro en grunnrik mann, mye, mye rikere enn kongen selv, men kongen var allikevel fornøyd, for nå bar hagen så greinene hang like ned på bakken, og så søte epler og pærer hadde aldri noen smakt.

En dag igjen gikk Tro og kongen og snakka sammen. Så kom kongsdattera gående forbi dem, og kongen ble rent sorgmodig da han så henne.

«Er det ikke synd at så vakker ei kongsdatter som mi er, skal mangle mål og mæle?» sa han til Tro.

«Ja, men det er råd for det», sa Tro.

Da kongen fikk høre det, ble han så glad at han lovte ham kongsdattera og halve riket, dersom han kunne få henne god igjen.

Tro fikk med seg et par mann bort til kirka og gravde frem padda som satt under alterringen ved alteret, skar henne opp og tok ut brødet og gav kongsdattera det, så ble hun som andre folk igjen til å tale straks på timen.

Nå skulle da Tro ha kongsdattera, og det ble laget til bryllup, for det skulle holdes så det både kunne høres og spørres over hele riket.

Mens de så holdt på å danse i bryllupet, kom det en fattiggutt og bad om en matbete, og han var så fillete og ynkelig å se på, at alle forkorsa seg over ham. Men Tro kjente ham igjen med en gang, og så at det var Utro, bror sin.

«Kjenner du meg igjen?» sa Tro.

«Å, hvor skulle jeg ha sett så stor en herre, jeg da?» sa Utro.

«Sett meg har du nok likevel», sa Tro. «Det var meg du stakk øynene ut på, et år sida i dag. Utro heter du og utro er du, det sa jeg, og det sier jeg ennå. Men du er nå bror min likevel, og derfor skal du få litt mat, og så kan du gå til det lindetreet der jeg satt i fjor. Får du så høre noe som kan gjøre din lykke, så er det deg vel unt.»

Ja, det slapp han si Utro to ganger. «Har han Tro hatt slik nytte av å sitte i lindetreet, at han er blitt konge over halve England sida i fjor, så –», tenkte han. Han la i veien og kom til linda, og den klatret han opp i.

Han hadde ikke sittet der lenge, så kom alle dyrene og åt og drakk og feira sankthans nedunder treet igjen. Da de

hadde spist seg ferdig, ville reven at de skulle til å fortelle historier, og da kan det vel hende han Utro la til å lytte, og det så ørene var ferdige til å dette av ham. Men bjørnen var sint han, og brummet og sa:

«Noen har sladra om det vi fortalte i fjor, og derfor vil vi nå tie med det vi vet.»

Og så bad dyrene godnatt og gikk fra hverandre, og Utro var like klok.

Det var for det han *hette* Utro og *var* utro, det.

Ordforklaringer

- **skreppe:** lærveske til å bære på ryggen eller skulderen
- **vindfall:** område i skogen med nedblåste trær
- **kvalt:** en fjerdedels alen, 6 tommer, rundt 15 cm
- **gild:** flott, staselig
- **mangle mål og mæle:** klarer ikke å snakke, er stum, får ikke fram et ord
- **forkorse seg:** korse seg, uttrykker forbauselse eller bønn til Gud, gjøre korstegn med armen (ta hånda fra panne til bryst til venstre skulder til høyre skulder)

Eventyr For Alle.no

Les og hør kjente og ukjent eventyr,
gratis på norsk!

eventyrforalle.no

Norsk folkeeventyr fra samlingene til Peter Christen Asbjørnsen (1812-1885),
Jørgen Moe (1813-1882) og Moltke Moe (1859-1913).
(Offentlig eiendom - public domain)

Kilde: [Nye Barne-Eventyr av Asbjørnsen og Moe, 1927 \(nb.no\)](http://nye-barne-eventyr-av-asbjornsen-og-moe-1927.nb.no)

(Offentlig eiendom - public domain)

Teksten er redigert av Karl-Robert Rønning.

Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DelPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Illustratør: Theodor Kittelsen (1857-1914)

Kilde: [Rike Per Kremmer og andre eventyr, 1939 \(nb.no\)](http://rike-per-kremmer-og-andre-eventyr-1939.nb.no)

Dette arbeidet er fri for kjente opphavsrettsrestriksjoner.